

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

VAK-valvonnan havaintoja 2024

VAK-päivä

5.2.2025

Eetu Mattila, Tea Murtoniemi, Miina Grönlund
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom järjestäytyminen VAK-valvontoihin

- ▶ Laki Vaarallisten Aineiden Kuljetuksesta (VAK-laki) toi Traficomille lisää resursseja
- ▶ Traficom sisällä organisoiduttu VAK-tehtävien osalta
 - ▶ VAK-tehtävien hoitaminen koordinoitumpaa ja tehokkaampaa
 - ▶ Valvontatehtävien mahdollistaminen
 - ▶ Eri liikennemuotojen suorittaman VAK-valvonnan yhteistyö

Traficom yleisenä valvontaviranomaisena

Traficom toimii manner-Suomen VAK-valvonnan koordinaattorina eri kuljetusmuodoissa

- ▶ Tavoitteena on selkeyttää ja tehostaa viranomaisvalvontaa
- ▶ Tiedonvaihto ja yhteistyö VAK-valvonnassa
 - ▶ Yhteistyöryhmä (YTR)-toiminta
 - ▶ Valvontavuosisuunnitelmien yhteenveto
 - ▶ Viranomaisyhteistyö valvonnassa

Tieliikenteen VAK- valvonta

2024

Traficomin valvonta tieliikenteessä

- ▶ Traficomin VAK-valvonta tieliikenteessä kohdistuu yrityksiin ja tilapäisen säilytyksen paikkoihin

Yritysvalvonta

- ▶ Kohteina: vaarallisten aineiden kuljetusketjun osapuolet ja heidän velvollisuuksien täyttäminen
- ▶ Piilo-VAK toimijoiden kartoittaminen

Tilapäisen säilytyksen paikat

- ▶ Traficom valvoo vaarallisten aineiden tilapäisen säilytyksen paikkoja
- ▶ 1.3.2025 alkaen valvontaa

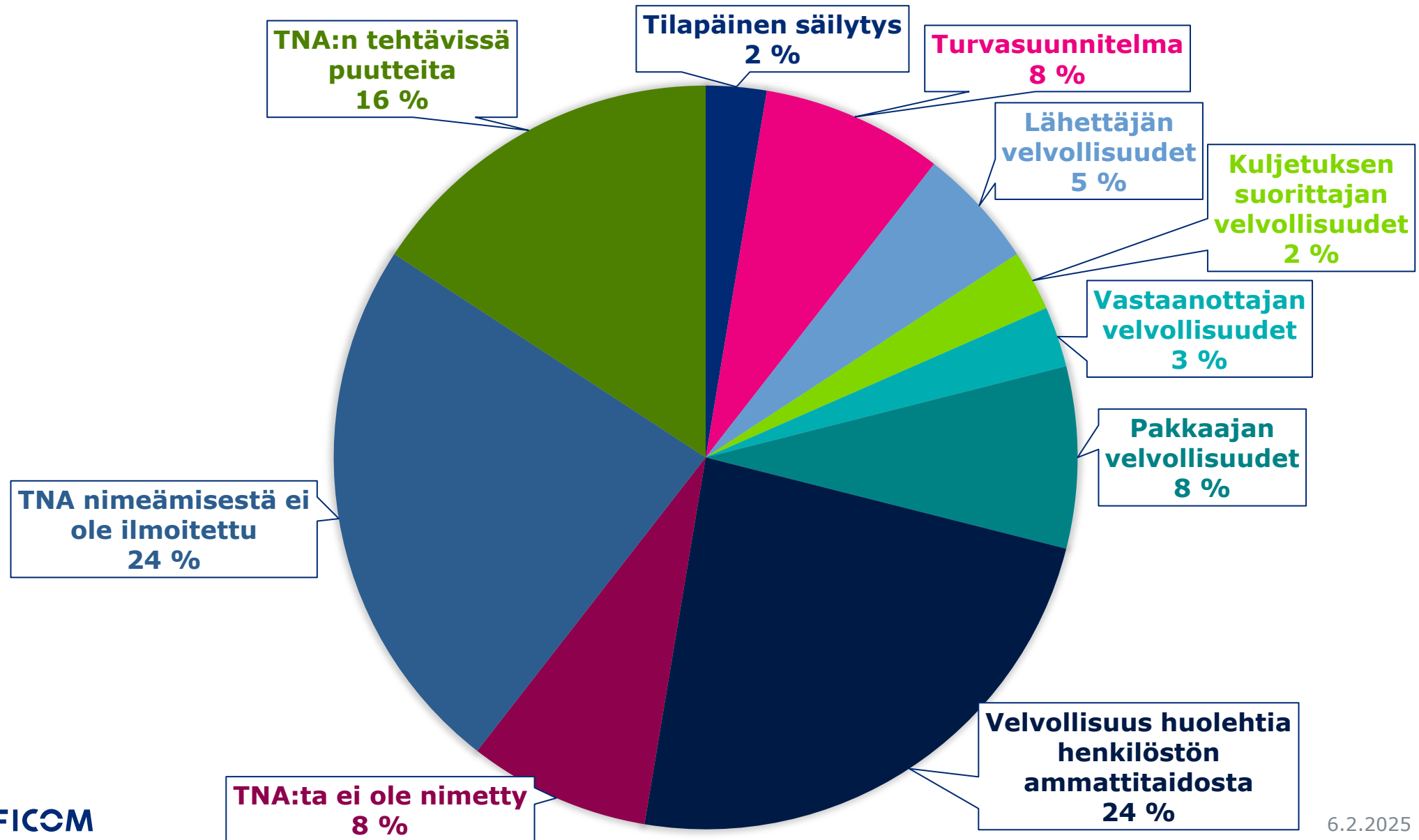
Yritysvälvonta 2024

- ▶ Kohdistettu kuljetusketjun osapuoliin: painopiste lähettäjät ja kuljetuksen suorittajat

Valvottavia asioita

- ▶ Turvallisuusneuvonantajan (TNA) velvollisuudet
 - ▶ Vuosikertomus, onnettomuusselostus
- ▶ Toimijan roolien tunnistaminen (lähettäjä, kuljetuksen suorittaja, vastaanottaja, kuormaaja jne.)
 - ▶ Kuljetusketjun roolien velvollisuuksien täyttyminen
- ▶ Henkilöstön koulutukset
- ▶ Turvallisuustietoisuuden lisääminen

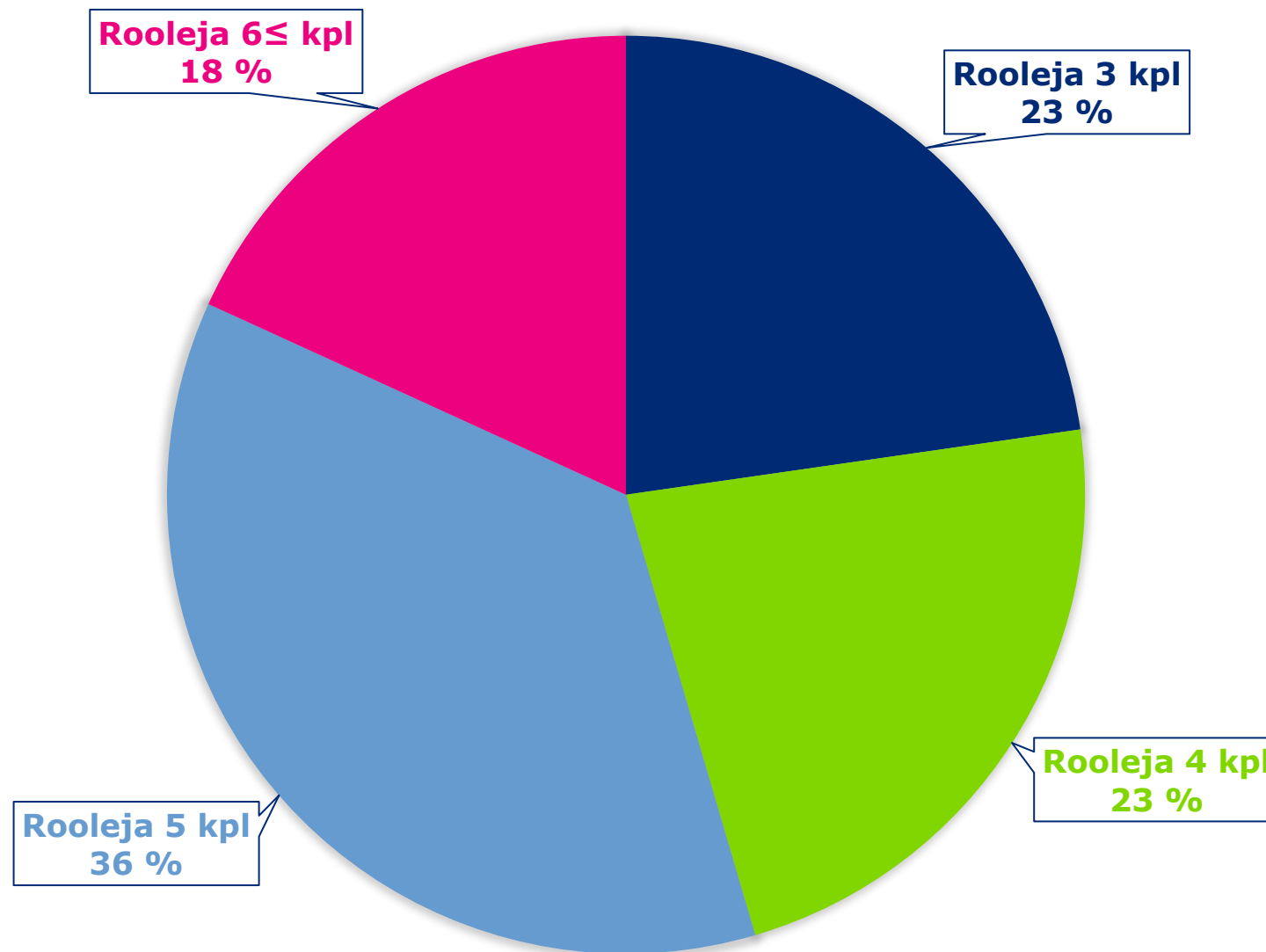
VAK-VALVONNOISSA HAVAITUT PUUTTEET TIELIIKENTEEN TOIMINNASSA 2024

TOIMIJIEN ROOLIEN MÄÄRÄ VAK-KULJETUSKETJUSSA

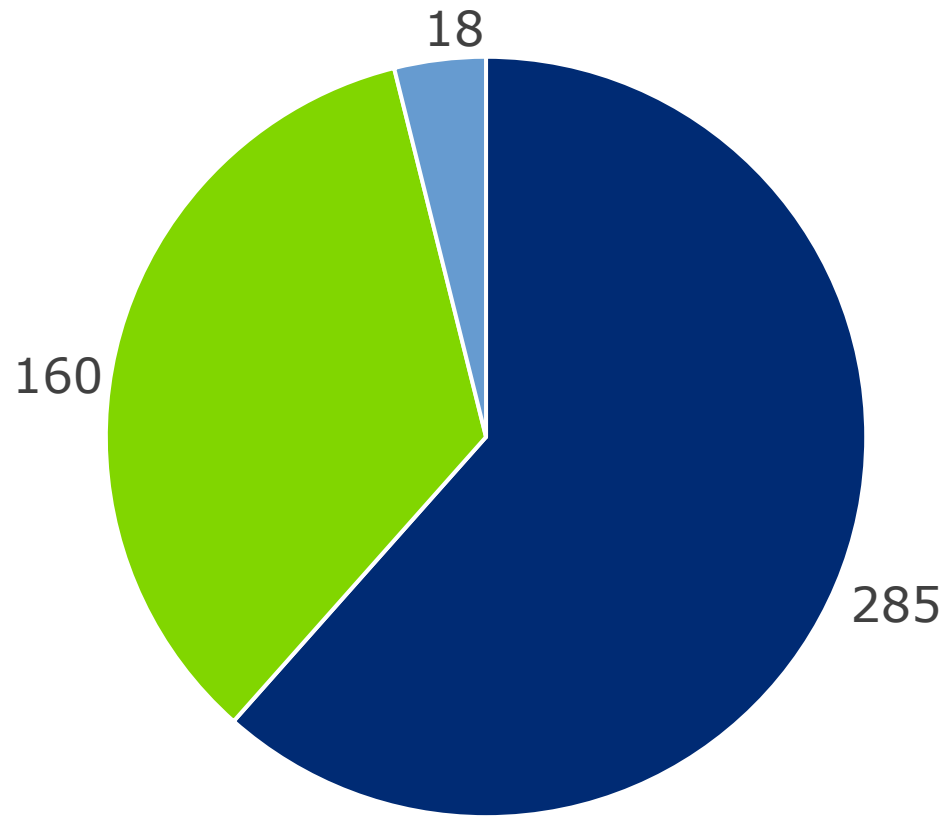
Roolit

- Lähettäjä
- Kuljetuksen suorittaja
- Vastaanottaja
- Kuormaaja
- Pakkaaja
- Täyttäjä
- Säiliökontin haltija
- Säiliövaunun haltija
- Kuorman purkaja

TNA-YRITYSREKISTERIIN SAAPUNEIDEN ILMOITUKSIEN MÄÄRÄ 1/2025

- Kuljetuksen suorittaja (myös muu mahdollinen rooli)
- Lähettäjä (myös muu mahdollinen rooli, paitsi kuljetuksen suorittaja)
- Muu (esim. vastaanottaja, kuormaaja, pakkaaja, täyttäjä)

Kokemuksia valvontakentältä: Yritykset ohjaa ja opastaa

- ▶ Suuremmat VAK-toimijat neuvovat pienempiä toimijoita säädöksissä (esim. pienet lähettävät yritykset)
- ▶ Havaitaan puute vastaanotetussa lähetyksessä ja tästä huomautetaan lähettäjää sekä tarvittaessa opastetaan
- ▶ Huono seuraus: Vastuuttomat lähettäjät saattavat tässä tilanteessa vaihtaa kuljetusyritystä

Valvontahavainnot

Kuva ei liity vierellä esitettyihin havaintoihin.

- ▶ Havainnot turvallisuusneuvonantajan (TNA) ja yritysten välisestä yhteistyöstä
 - Toimijat -> Vaatikkaa laatua TNA:lta
 - Erityisesti ostopalvelu-TNA:n työnlaatu vaihtelee
- ▶ TNA:t olkaa aktiivisia toiminnanharjoittajan suuntaan

Erilaiset tavat täyttää vaatimukset

organisoidut
järjestelmiin
perustuvat
toimintatavat

ketterät mallit
pienissä
yrityksissä

Valvontatapaus: vaatimustenvastainen varastointi

VAK-toiminnanharjoittaja varastoi vaarallisia aineita perävaunussa

- ▶ Poliisilta havainto Traficomille
 - ▶ Poliisia pyydetty tarkkailemaan tilannetta
- ▶ Traficom oli yhteydessä paikalliseen pelastuslaitokseen
 - ▶ Viranomaisyhteistyöllä todettiin toiminta laittomaksi
- ▶ Toiminnanharjoittajalle sanktiot Poliisilta
- ▶ Traficom suoritti toiminnanharjoittajaan yritysvälvontäkäynnin
 - ▶ Yrityksen toiminnassa lisäksi pieniä puutteita

Yhteenveto: Puutteiden taustalla pitkälti tietämättömyyttä vaatimuksista

Tieliikenteen yritysvälvonta 2025

- ▶ Suoritetaan riskiperusteista valvontaa
 - > Riskiperusteisuus muodostuu ennakkotietojen mukaan esim. havaittu puutteita toisen viranomaisen toimesta
- ▶ Valvonnalle näkyvyyttä
- ▶ Jatketaan tilannekuvan rakentamista viranomaisten kesken
 - ▶ Jatkuva yhteistyö TUKES, Poliisi, Tulli, STUK, (Pela)

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

Satamien VAK- valvonta

VAK-päivä 2025

Miina Grönlund, Traficom

1. Satama-alueen turvallisuusselvityksen auditointi

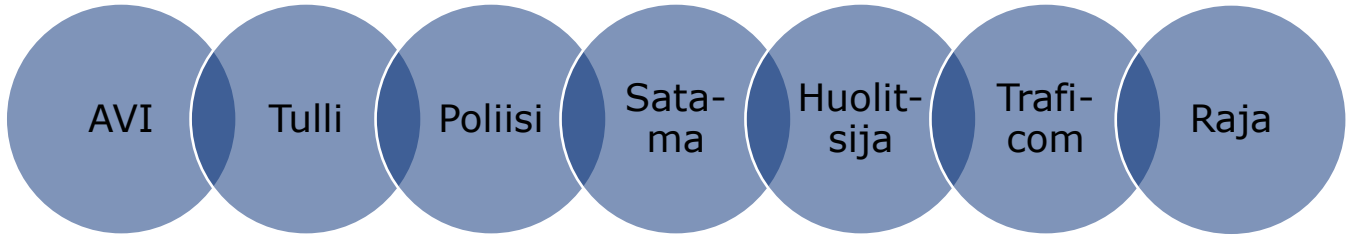
- ▶ Liikenne- ja viestintäviraston on VAK-lain 35 §:ssä tarkoitetun turvallisuusselvityksen hyväksymisen jälkeen mahdollisimman pian, mutta viimeistään vuoden kuluttua hyväksymisestä auditoitava, että mainitun 34 §:ssä tarkoitetun sataman toiminta vastaa turvallisuusselvityksessä kuvattua toimintaa

2. Satama-alueen VAK-tarkastukset

- ▶ Liikenne- ja viestintäviraston on suoritettava satama-alueella säännöllisesti vaarallisten aineiden kuljetusten ja tilapäisen säilytyksen tarkastuksia. Tarkastuksissa on myös valvottava, että kuljetusyksiköt sekä niille varatut alueet ovat säännösten ja määräysten mukaiset.
- ▶ Ns. Itämeriviikot 7, 19, 36 ja 47

Valvonta VAK-satamissa

Report of the common controls quarterly
February 10. - 16.

Lähtevä ja tuleva
liikenne

Date of report: Submitted by:

Kontit ja
kuljetusyksiköt

Country of origin of CTU's	D	DK	EST	FIN	LV	LT	PL	S	other	tota.
Number of CTU's examined (with DG)										0
Number of CTU's with deficiencies total										
3 in particular (position in checklist)										
3.1 Placarding and marking (Pos. 26 and 27)										
3.2 Labelling (of packages) (Pos. 25)										
3.3 Documentation (Pos. 13)										
Packaging (inappropriate or damaged) (Pos. 23)										
Portable tank or road tank vehicles (Pos. 20 and 24)										
Securing inside CTU's (Pos 22)										
Securing cargo (Pos 21)										
CSG (CSC) Safety Approval Plate (Pos. 40)										
Vehicle (Pos. 40)										

VAK-
turvallisuusselvityksen
toteutuminen

VAK-alueet

Tilapäinen
säilytys

Merkinnät ja
sidonnat

Valvonnan haasteita

- ▶ Laivojen kulkutiheyden eri satamissa
- ▶ VAK-lastien määrä
- ▶ Eri kuljetusmuodot sataman alueella, mm. raideliikenne
- ▶ Tulosten raportointi eri satamien osalta erilaista
 - ▶ Raporttipohja erilainen
 - ▶ Kaikissa satamissa ei vielä ole tehty tarkastuksia

Sweden	2017	742
Finland	2017	215
Chile	2017	3375
United States	2017	54834
China	2017	13430
Lithuania	2018	97
Hong Kong, China	2018	985
Chile	2018	3841
Finland	2018	244
Sweden	2018	822
United States	2018	59013
Canada	2018	665
Hong Kong, China	2019	684
Canada	2019	743
Chile	2019	3525
United States	2019	61586
Finland	2019	183
Republic of Korea	2019	8631
Chile	2020	3091
United States	2020	50138
Sweden	2020	497
Canada	2020	536
Finland	2020	537
Chile	2021	3681
Republic of Korea	2021	8537
Finland	2021	446
United States	2021	51619
Canada	2021	770
Sweden	2021	476
Germany	2021	13126
Hong Kong, China	2022	332
Canada	2022	711
Chile	2022	3129
United States	2022	46712
Finland	2022	446
Hong Kong, China	2023	658
Chile	2023	3460
Finland	2023	119
Germany	2023	16589
Republic of Korea	2023	7114
Canada	2023	858
Sweden	2023	764
United States	2023	45309
Finland	2024	493

Administration:	Finland
Inspection Year:	2017

Inspection CTUs: (5.14)	215

CTUs with deficiencies (5.14)

Total	60	27.91%
Load/filled inside the country	-	
Load/filled outside the country	-	

Deficiencies (5.14)

Documentation (1.2)	-	
Dangerous Goods Declaration	-	
Container/Vehicle Packing Certificate	1	1.56%
Placarding and marking of CTUs (1.2.3)	2	3.13%
Marking and labelling of packages (1.2.4)	-	
Packaging (Inappropriate or damaged) (1.2.5)	6	9.38%
Portable tank or road tank vehicles not covered by CSC (Inappropriate or damaged) (1.2.6)	-	
Stowage/securing inside the freight containers, vehicles and other CTUs (1.2.7)	55	85.94%
Segregation of cargoes (1.2.8)	-	
Serious structural deficiencies (1.2.10)	-	
Tie down attachments of road tank vehicles (1.2.11)	-	
Total:	64	100%

Administration:	Finland
Inspection Year:	2019

Inspection CTUs: (5.14)	183

CTUs with deficiencies (5.14)

Total	48	26.23%
Load/filled inside the country	38	20.77%
Load/filled outside the country	10	5.46%

Deficiencies (5.14)

Documentation (1.2)	-	
Dangerous Goods Declaration	-	
Container/Vehicle Packing Certificate	6	11.54%
Placarding and marking of CTUs (1.2.3)	7	13.46%
Marking and labelling of packages (1.2.4)	2	3.85%
Packaging (Inappropriate or damaged) (1.2.5)	-	
Portable tank or road tank vehicles not covered by CSC (Inappropriate or damaged) (1.2.6)	-	
Stowage/securing inside the freight containers, vehicles and other CTUs (1.2.7)	31	59.62%
Segregation of cargoes (1.2.8)	-	
Serious structural deficiencies (1.2.10)	6	11.54%
Tie down attachments of road tank vehicles (1.2.11)	-	
Total:	52	100%

Administration:	Finland
Inspection Year:	2023

Inspection CTUs: (5.14)	119

CTUs with deficiencies (5.14)

Total	25	21.01%
Load/filled inside the country	1	0.84%
Load/filled outside the country	24	20.17%

Deficiencies (5.14)

Documentation (1.2)	-	
Dangerous Goods Declaration	-	
Container/Vehicle Packing Certificate	1	3.57%
Placarding and marking of CTUs (1.2.3)	2	7.14%
Marking and labelling of packages (1.2.4)	1	3.57%
Packaging (Inappropriate or damaged) (1.2.5)	-	
Portable tank or road tank vehicles not covered by CSC (Inappropriate or damaged) (1.2.6)	3	10.71%
Stowage/securing inside the freight containers, vehicles and other CTUs (1.2.7)	21	75%
Segregation of cargoes (1.2.8)	-	
Serious structural deficiencies (1.2.10)	-	
Tie down attachments of road tank vehicles (1.2.11)	-	
Total:	28	100%

Administration:	Finland
Inspection Year:	2024

Inspection CTUs: (5.14)	493

CTUs with deficiencies (5.14)

Total	47	9.53%
Load/filled inside the country	15	3.04%
Load/filled outside the country	32	6.49%

Deficiencies (5.14)

Documentation (1.2)	-	
Dangerous Goods Declaration	3	6.38%
Container/Vehicle Packing Certificate	-	
Placarding and marking of CTUs (1.2.3)	11	23.4%
Marking and labelling of packages (1.2.4)	-	
Packaging (Inappropriate or damaged) (1.2.5)	-	
Portable tank or road tank vehicles not covered by CSC (Inappropriate or damaged) (1.2.6)	2	4.26%
Stowage/securing inside the freight containers, vehicles and other CTUs (1.2.7)	30	63.83%
Segregation of cargoes (1.2.8)	1	2.13%
Serious structural deficiencies (1.2.10)	-	
Tie down attachments of road tank vehicles (1.2.11)	-	
Total:	47	100%

Vaarallisten aineiden lähetysten ja lastinkuljetusyksiköiden sijoittelu tilapäisen säilytyksen paikassa

- ▶ Tilapäisen säilytyksen paikassa rataverkolla, satama-alueella, lentopaikalla ja muussa terminaalissa sekä muussa vastaavassa tilapäisen säilytyksen paikassa vaarallista ainetta sisältävät lähetykset ja lastinkuljetusyksiköt on säilytettävä **niille varatuilla alueilla ja niille varatuissa paikoissa**. Sijoittelun on oltava sellainen, **ettei aineista aiheudu vaaraa**.
- ▶ tilapäisen säilytyksen paikassa on oltava **riittävät onnettomuuksien vaikutuksilta suojaavat tai niiltä ehkäisevät järjestelyt** ja toimenpiteet siten, että mahdollisen **onnettomuuden tai vahinkotapauksen seuraukset voidaan rajoittaa** mahdollisimman vähäisiksi.
- ▶ Näissä paikoissa on myös huolehdittava siitä, että onnettomuus- ja vahinkotapauksissa **vaaralliset aineet voidaan asianmukaisesti kerätä talteen** tai tehdä vaarattomiksi.

Lastinkuljetusyksiköt satama-alueella

- ▶ Satama-alueella on noudatettava erotteluetaisyyksiä. Pieniä määriä vaarallista ainetta sisältävien lastinkuljetusyksiköiden erottelussa ei kuitenkaan tarvitse soveltaa liitteen säännöksiä, jos turvallisuudesta muuten huolehditaan.
- ▶ Seuraavat aineet on viipymättä toimitettava pois satama-alueelta:
 - 1) luokan 1 räjähteet, lukuun ottamatta 1.4 S räjähteitä;
 - 2) luokan 6.2 tartuntavaaralliset aineet;
 - 3) luokan 7 radioaktiiviset aineet, lukuun ottamatta UN 2908–2911 nimikkeisiin kuuluvia aineita.
- ▶ Aineita voidaan kuitenkin tilapäisesti säilyttää satama-alueella, jos se on turvallista, siitä ei aiheudu vaaraa ja satamanpitäjä on antanut siihen suostumuksen.

Konttipunnitus, tausta

- ▶ Suomi osallistui aktiivisesti SOLAS VGM -säädösten valmisteluun IMO:ssa (DSC 17 ja 18).
- ▶ Suomi teki yhteistyötä Länsi-Euroopan maiden kanssa harmonisoidakseen VGM-sääntöjä.
- ▶ MSC 93 hyväksyi SOLAS-säädökset, jotka tulivat voimaan 1.7.2016.
- ▶ Säädösten perusteet: SOLAS luku VI, säädökset 2/4-6 (MSC Resolution MSC.380(94)).
- ▶ Kansallinen täytäntöönpano:
 - ▶ Valtioneuvoston asetus ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteen II-2, VI ja XI-1 lukuun ja liitteen lisäykseen sekä mainittuun yleissopimukseen liittyvään vuoden 2011 ESP-säännöstöön tehtyjen muutosten voimaansaattamisesta (387/2016)
 - ▶ Merilaki (674/1994).
 - ▶ Laki aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä (1686/2009).

VGM-tarkastukset Suomessa

- ▶ Traficomın merenkulun tarkastusyksikkö tarkastaa rahtiyksiköitä (CTU) MSC.1/Circ.1649:n mukaisesti Suomen satamissa.
- ▶ **Tärkeimmät konttisatamat (2023):**
 - ▶ HaminaKotka: 165 541 konttia (42 %).
 - ▶ Helsinki: 124 171 konttia (32 %).
 - ▶ Rauma: 66 386 konttia (17 %).
 - ▶ Hanko: 15 161 konttia (4 %).
 - ▶ Oulu: 8 008 konttia (2 %).
- ▶ Vuodesta 2016 on tarkastettu noin 25 konttia, eikä rikkomuksia havaittu.
- ▶ Kampanja tarkastusten lisäämiseksi tärkeimmissä satamissa suunnitteilla.

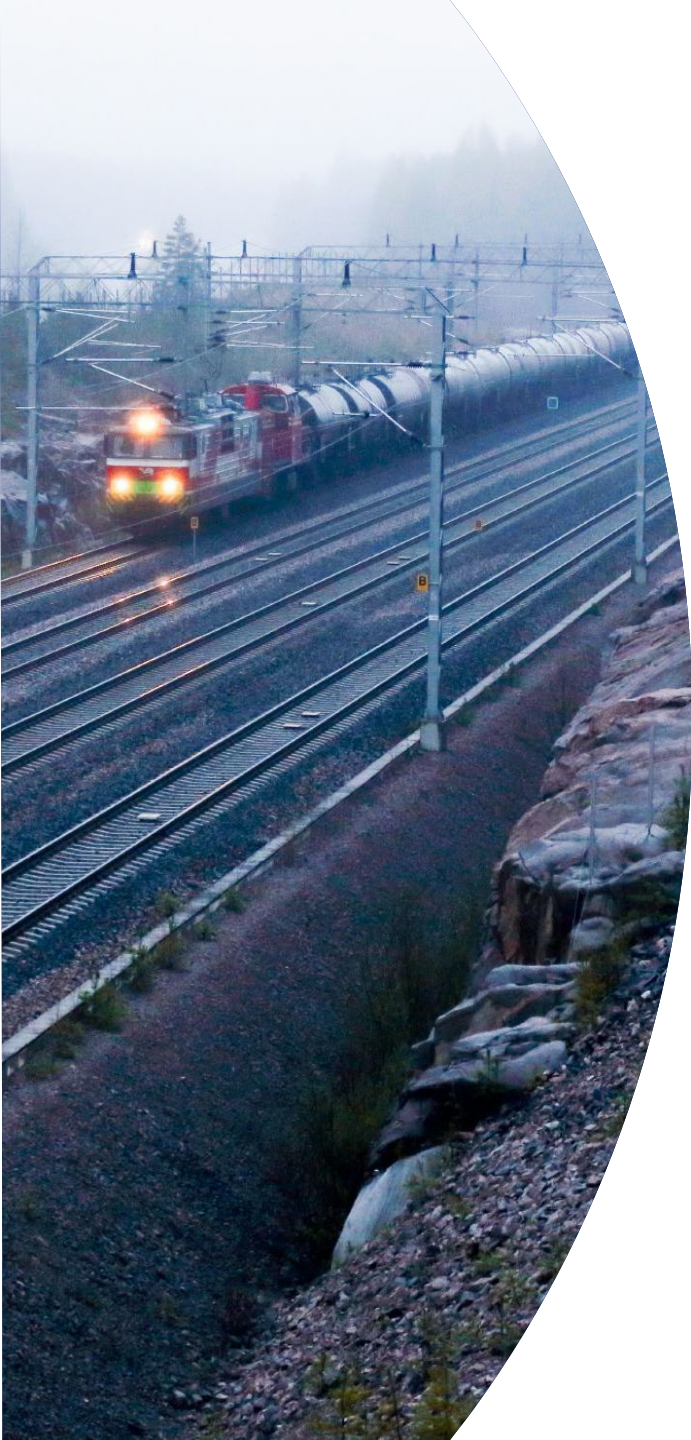
Raideliikenteen VAK-valvonta

2024

Raideliikenteen VAK-valvonta 2024

- ▶ Valvontaa on kohdistettu muun muassa:
 - ▶ Rataverkon haltijat
 - valtion rataverkko (ns. VAK-ratapihat)
 - yksityisraiteet
 - ▶ Lähettäjä, vastaanottaja
- ▶ Lisäksi valvontaa on suoritettu turvallisuusjohtamis-/turvallisuudenhallintajärjestelmän (TJJ/THJ) kautta
 - ▶ Yksityisraiteen haltijat
 - ▶ Lähettäjät
 - ▶ Kuljetuksen suorittajat

Mitä valvottiin?

- ▶ Dokumentaatio
 - ▶ Koulutus
 - ▶ Turvallisuusneuvonantaja ja siihen liittyvät tehtävät
 - ▶ Sisäinen pelastussuunnitelma
 - ▶ Turvasuunnitelma
 - ▶ Onnettomuudet ja niistä tehdyt ilmoitukset/selvitykset
- ▶ Tilapäisen säilytyksen paikka
 - ▶ Pelastusteiden käytettävyys:
 - Kunnossapito
 - Merkinnät
 - ▶ Sammutusveden saanti:
 - Palovesiasemien kunto ja toimivuus
 - ▶ Alkusammutus- ja torjuntavälineistö:
 - Riittävyys ja asianmukaisuus

Lisäksi myös mm.

- Infra
- Raiteiston kunnossapito
- Kalusto

Havainnot

- ▶ Dokumentaatio oli pääosin kunnossa.
- ▶ Puutteita havaittu:
 - ▶ Turvasuunnitelma
 - ▶ Sisäisessä pelastussuunnitelmassa ei ole huomioitu riittävästi VAK-säätelyn vaatimuksia
 - ▶ TJJ/THJ:n riskienhallinnan dokumentaatioissa on VAK-riskienhallinnan osalta ollut vaihtelevuutta
- ▶ Muita havainnot:
 - ▶ Palovesijärjestelmien kunto ja toimivuus
 - ▶ Torjuntavarusteiden saatavuus
 - ▶ Tiedon jalkautuminen käytettävissä olevista torjuntavarusteista

Raideliikenteen valvontastrategia ja valvontasuunnitelma

- ▶ Vuosille 2025-2027 on julkaistu uusi [valvontastrategia](#)
- ▶ Vuoden 2025 [valvontasuunnitelma](#) on laadittu uuden valvontastrategian mukaisesti hyödyntäen riskiperusteista työkalua
- ▶ Tutustu Traficomien verkkosivuilla: [Raideliikenteen turvallisuuden valvonta](#)

Valvonnan painopisteet vuosille 2025-2027:

- Turvallisuusjohtamisjärjestelmien toimivuus
- Riskienhallinnan vaikuttavuus
- Toimintavarmuus
- Turvallisuuskulttuuri

Asiointikanavat Traficomiin VAK-asioissa

- [VAK-asioiden yhteydenottolomake](#)
- [Ilmoita TNA:n nimeämisestä Traficomille](#)
- [Sisäisen pelastussuunnitelman hyväksyntä](#)

Ohjeistaen ja tukien

Kiitos

Liikenne- ja viestintävirasto
Traficom

TRAFICOM
Liikenne- ja viestintävirasto

Asiointikanavat Traficomiin VAK-asioissa

- [VAK-asioiden yhteydenottolomake](#)
- [Ilmoita TNA:n nimeämisestä Traficomille](#)
- [Sisäisen pelastussuunnitelman hyväksyntä](#)

Ohjeistaen ja tukien

Kiitos

Liikenne- ja viestintävirasto
Traficom

TRAFICOM
Liikenne- ja viestintävirasto